

Събератъ се нѣколко жени отъ махлата да си сме-
 лятъ жито за брашно на рѣчни камъни¹⁰³. Кржгообраз-
 ното, ритмично прекъсваното бучение само ги подкарва
 да пѣятъ, да припѣватъ на камъка. И ето жени подъ
 едно и сжщо влияние, на едно и сжщо културно стѣпало,
 приблизително като другарки на една и сжща възраст,
 отъ една и сжща махла, ако щете, ще чувствуватъ ед-
 наково, ако чувствуватъ нѣщо, и ще издаватъ еднаква
 мелодия съ еднакви ритми. Тѣ, и да искатъ, не биха
 могли да се отърватъ отъ ритма на камъка, който ги
 завлича просто. Нѣколко момци чукатъ снопи, или биятъ
 ленъ. Ще се повтори сжщото. Само че тука ритмитъ ще
 бждатъ съвсемъ други: соннати, зловни, яростни, отго-
 варящи на движението на цѣлото тѣло. Всички сме виж-
 дали подобна работа и слушали подобна пѣсенъ, тъй че
 излишни сж повечко примѣри. Сполети населението нѣ-
 коя напасть. Всички подъ единъ страхъ: чума, холера,
 гладъ. И потеглятъ шествия отъ хиляди души съ една
 дума: „спасение!“ Сжщо и за по-хубави моменти: победи,
 празници, жетва и пр. Въпросътъ е, кой по-вѣрно ще
 може да схване и по-хубаво да изрази тази една дума,
 една молба или едно ликуване. Поетътъ. И въ Гърция,
 и сега у насъ, и сега дори въ това тъй разпокъсано
 време, въ тази тъй напреднала епоха, когато индиви-
 дуалното самосъзнание е толкова много развито, сжщо
 и егоизмътъ не само на отдѣлни личности, ами и на цѣли
 държави, щото не може да се организира даже за война
 съ общия врагъ, нито дори за самозащита, пакъ се виж-
 датъ подобни колективни душевни вълнения, и то не
 само за отдѣлни села или градове, не даже само за една
 или друга държава, а и за цѣлия свѣтъ. Понѣкога въ
 време на общосвѣтски бедствия цѣлото човѣчество се
 обединява. Въ време на землетресенията въ Сицилия едно
 чувство носѣше, една мисль пѣхъа жицитъ на теле-
 графа по цѣлъ свѣтъ: човѣку само човѣкъ е близъкъ и
 човѣкъ само отъ човѣка дири утѣха. И така, когато,
 макаръ и панически само, цѣлъ свѣтъ се заплаши отъ
 едно и сжщо нѣщо, на примѣръ отъ Халеевата комета
 преди тридесетина години, нашиятъ свѣтъ не можеше въ
 смѣлото си въображение да се надѣва на помощ отъ
 страна на другъ нѣкой свѣтъ. Вѣри, националности, кул-
 тури, отъ всичко това остана само единъ духъ — духътъ
 на нашия свѣтъ ведно съ човѣка на него. Трѣбваше да